

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

2026 m. rugsėjo 8 d.
Nr. RAE-8

TURINYS

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS	3
APIE ATASKAITĄ	4
1. PAGRINDINIAI REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI	5
1.1. Vienu žvilgsniu – pasiekta pažanga ir išlikę iššūkiai.....	5
1.2. Reikšmingi įvykų pokyčiai.....	9
1.3. Reikšmingi neįvykų pokyčiai.....	12
2. LAUKIAMIEI REIKŠMINGI POKYČIAI PER ARTIMIAUSIĄ PUSMETĮ	14
2.1. Reikšmingi pokyčiai, kurie vėluoja.....	14
2.2. Kiti laukiami reikšmingi pokyčiai.....	20
2.3. Rekomendacijų įgyvendinimui aktualūs Seimui pateikti įstatymų projektai.....	23

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Santrumpos:

AEI	– atsinaujinantys energijos ištekliai
ARIS	- Audito rezultatų informacinė svetainė
CPVA	– Centrinė projektų valdymo agentūra
GP	– Generalinė prokuratūra
KVJUD	– AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija
LKT	– Lietuvos kalėjimų tarnyba
NTA	– Nacionalinė teismų administracija
PAGD	– Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
PSDF	– Privalomojo sveikatos draudimo fondas
SKPC	- specializuotos kompleksinės pagalbos centrai
VMVT	– Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
VPGT	– Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba
VPSP	– viešojo ir privataus sektorių partnerystė
VVTJT	– Valstybinė vaiko teisių ir įvaikinimo tarnyba

Sąvokos:

Rodiklis	– valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimą atspindintis kiekybiškai ir (arba) kokybiškai išreiškiamas dydis, kuriuo vertinami valstybinio audito paskatinti pokyčiai.
Įgyvendinta rekomendacija	– įgyvendinta (nurodo, kad stebėseną baigta ir yra pasiektas rekomendacija siekiamas pokytis audituotoje srityje) ar iš dalies įgyvendinta (nurodo, kad rekomendacija siekiamas pokytis audituotoje srityje yra pasiektas ne visa apimtimi) rekomendacija, kurios stebėseną yra baigta.
Vėluojanti rekomendacija	– rekomendacija, kurios įgyvendinimo stebėseną tęsiama pasibaigus rekomendacijos įgyvendinimo terminui.
Neįgyvendinta rekomendacija	– nurodo, kad stebėseną baigta ir yra nepasiektas rekomendacija siekiamas pokytis audituotoje srityje.
Pokytis	– rekomendacijų įgyvendinimu paskatintas kokybinis ar kiekybinis situacijos pasikeitimas audituotoje srityje.
Reikšmingi pokyčiai	– pokyčiai, kurių siekiama įgyvendinant didelės svarbos rekomendacijas.

APIE ATASKAITĄ

Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimas yra svarbi viešojo atskaitingumo ir gero valdymo dalis. Jų įgyvendinimo stebėseną leidžia įvertinti, ar sprendžiamos valstybinių auditų metu nustatytos problemos, ar pasiekiami planuoti pokyčiai ir kokia pažanga padaryta tobulinant viešąjį valdymą. Šiuo tikslu Valstybės kontrolė du kartus per metus rengia rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitą.

Šioje 2026 m. rudens ataskaitoje apžvelgiama 2017–2026 m. valstybinių auditų ataskaitose pateiktų didelės svarbos rekomendacijų įgyvendinimo pažanga nuo 2026 m. kovo 1 d. iki rugsėjo 1 d. Joje apibendrinama informacija apie šių rekomendacijų įgyvendinimo būklę, ataskaitiniu laikotarpiu pasiektus ir nepasiektus reikšmingus pokyčius bei per artimiausią pusmetį laukiamą pažangą. Išsamūs ir nuolat atnaujinami duomenys apie kiekvieną stebimą rekomendaciją skelbiami Valstybės kontrolės interneto svetainės atvirų duomenų skiltyje.

Siekdami pateikti aktualiausią informaciją apie viešojo sektoriaus pokyčius, kartu su ataskaita pristatome naują interaktyvų įrankį – „Viešojo sektoriaus apžvalgą“ (žr. 1.1 skyrių). Jame galima matyti, kokia pažanga daroma viešojo sektoriaus srityse ir kokias svarbiausias rizikas stebi Valstybės kontrolė. Taip pat pateikiama informacija apie atliekamus ir planuojamus auditus, vertinimus ir apžvalgas, teikiamas išvadas, institucijų pažangą įgyvendinant baigtų auditų rekomendacijas ir Lietuvos pažangą pagal Nacionalinio pažangos plano rodiklius. Duomenys įrankyje nuolat atnaujinami, todėl pateikiama informacija neapsiriboja šios ataskaitos laikotarpiu. Juos galima filtruoti pagal sritis, temas ir institucijas, todėl aktuali informacija randama paprastai ir greitai. Įrankis padeda gyventojams ir sprendimų priėmėjams geriau suprasti valstybės pažangą, stebėti viešojo sektoriaus pokyčius ir svarbiausias rizikas, o žurnalistams, analitikams ir tyrėjams – greitai rasti aktualių duomenų analizėms, pristatymams ir komunikacijos turiniui rengti.

Ataskaita teikiama Lietuvos Respublikos Seimo komitetams ir komisijoms, Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, ministerijoms ir kitoms institucijoms bei socialiniams partneriams.

Ataskaitą parengė Rasa Gabrilavičienė, Žemyna Pauliukaitė-Gečienė, Gintaras Pakalniškis, Evelina Rimašė, Daiva Sakalauskienė, Laura Stračinskienė.

Ataskaita parengta remiantis valstybinio audito ataskaitomis, institucijų Valstybės kontrolės audito rezultatų duomenų mainų svetainėje ARIS pateikta ir kitais būdais surinkta informacija. Pasiūlymus, pastabas ir komentarus dėl ataskaitos ir interaktyvaus įrankio prašome siųsti el. paštu pasiulymai@valstybeskontrolė.lt.

1.PAGRINDINIAI REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

1.1. Vienu žvilgsniu – pasiekta pažanga ir išlikę iššūkiai

Įgyvendinta

2026-03-01–2026-09-01

20

įgyvendintų rekomendacijų

9 (45 proc.)

iš jų didelės svarbos, visos įgyvendintos laiku.

Reikšmingiausi įvykę pokyčiai per šį pusmetį

- Daugiau globojamų ir įvaikintų vaikų auga artimoje šeimai aplinkoje.
- Smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims specializuota pagalba tapo prieinamesnė ir kompleksiškesnė.

Reikšmingiausi laukiami pokyčiai per ateinantį pusmetį

- Parengti naują Nacionalinį pažangos planą, kuris būtų suderintas su valstybės finansinėmis galimybėmis.
- Nustatyti bendrus rezervų sudarymo ir valdymo principus, susiejant juos su valstybės skolinimosi politika.
- Užtikrinti, kad valstybės rezervas būtų planuojamas pagal didžiausias grėsmes ir realų poreikį, būtų pakankamas krizėms valdyti, suderintas su gynybos poreikiais ir kaupiamas tinkamiausiu būdu.
- Imtis veiksmų, kad priešgaisrinių pajėgų pakaktų, jos būtų tinkamai aprūpintos, ir stiprinti gaisrų prevenciją.
- Priimti sprendimus dėl Jūrinio vėjo parko projekto tęstinumo remiantis atlikta analize.

Vėluoja

2026-09-01

93

vėluojančios rekomendacijos

34 (37 proc.)

iš jų didelės svarbos.

PASIEKTA PAŽANGA IR IŠŠŪKIAI PAGAL SRITIS. PAGRINDINĖS ŽINUTĖS.

Šiame skyriuje pateikiamos pagrindinės žinutės apie viešojo sektoriaus srityse per pusmetį pasiektą pažangą ir per artimiausią pusmetį laukiamus svarbiausius pokyčius, kurie detaliau apžvelgti toliau ataskaitoje.

Norinčius sužinoti dar daugiau, kviečiame išbandyti [interaktyvų įrankį](#), kuriame visas viešojo sektoriaus sritis galėsite analizuoti pagal auditus, temas ir institucijas. Taip pat įrankyje pagal pasirinkimą galite pamatyti, kokias svarbiausias rizikas stebi Valstybės kontrolė, kokius auditus ir kitą veiklą planuoja ir vykdo, kaip institucijoms sekasi siekti Nacionalinio pažangos plano rodiklių.

Reikšmingi pokyčiai: – įvyko; – neįvyko; – laukiama įgyvendinimo, greitai baigsis terminas; – laukiama įgyvendinimo, vėluoja.

Viešojo sektoriaus veiklos sritys	Pasiekta pažanga ir iššūkiai	Atsakingos institucijos
<u>Aplinka, miškai ir klimato kaita</u>	Nepasiektas numatytas miškingumo lygis	AM
	Būtina stiprinti žalos aplinkai vertinimo ir kompensavimo sistemą	AM
<u>Ekonomikos konkurencingumas</u>	Sustiprintas viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų planavimas ir valdymas	FM
<u>Energetika</u>	Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimas perduotas projekto bendrovei, aiškiai apibrėžiant jos atsakomybę už projekto įgyvendinimą	UAB „Ignitis renewables“
	Vėluoja Radioaktyviųjų atliekų giluminio atliekyno finansavimo modelio optimizavimas	LRV
	Turi būti priimti sprendimai dėl Jūrinio vėjo parko projekto tęstinumo remiantis atlikta analize	UAB „Ignitis renewables“
	Būtina suderinti atsinaujinančių energijos išteklių plėtros tikslus ir numatyti veiksmingas priemones jiems pasiekti	EM
<u>Informacinių išteklių valdymas</u>	Būtina užtikrinti veiksmingą elektroninių nusikaltimų prevenciją ir tyrimą	VRM, KAM, LKT
<u>Socialinė apsauga ir užimtumas</u>	Sustiprintas informavimas apie specializuotos pagalbos centrų teikiamas paslaugas asmenims, patyrusiems smurtą artimoje aplinkoje	SADM
	Smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims specializuota pagalba tapo prieinamesnė ir kompleksiškesnė	
	Daugiau globojamų ir įvaikintų vaikų auga artimoje šeimai aplinkoje	
<u>Sveikatos apsauga</u>	Neužtikrintas vaistų įtraukimas į kompensuojamųjų vaistų sąrašus per nustatytą terminą	SAM
	Turi būti aiškiai apibrėžtas vyriausiojo epidemiologo vaidmuo ekstremaliųjų situacijų metu	
	Psichosocialinės reabilitacijos paslaugos suaugusiesiems turi būti prieinamos visoje Lietuvoje	
<u>Švietimas, mokslas ir sportas</u>	Į aukštojo mokslo studijas priimami tinkamai tam pasirengę asmenys	ŠMSM

Viešojo sektoriaus veiklos sritys	Pasiekta pažanga ir iššūkiai	Atsakingos institucijos
<u>Teisingumas</u>	✔ Generalinės prokuratūros veikla orientuojama į ikiteisminio tyrimo efektyvumo didinimą ⌚ Būtina patvirtinti antstolių vykdymo išlaidų dydžius ir nustatyti reikiamą antstolių skaičių ⌚ Būtina sukurti teisėjų korpuso formavimo strategiją, peržiūrėti ir patvirtinti Apylinkės teismo teisėjo optimalaus darbo krūvio nustatymo metodiką	GP TM NTA
<u>Transportas ir ryšiai</u>	⌚ Turi būti įvertintas Klaipėdos jūrų uosto rezervinių teritorijų poreikis ir nuspręsta, ar jos reikalingos	KVJUD
<u>Valstybės saugumas ir gynyba</u>	⌚ Turi būti patobulintas valstybės rezervo planavimas ir formavimas	LRV, LRVK
<u>Viešasis saugumas</u>	⌚ Būtina užtikrinti tinkamą priešgaisrinių pajėgų parengtį ir stiprinti gaisrų prevenciją ⌚ Būtina užtikrinti, kad visose ikiteisminio tyrimo metu atliekamos nepilnamečių nukentėjusiųjų ir liudytojų apklausose dalyvautų psichologai ⌚ Būtina užtikrinti sistemingą nusikaltimų prevenciją ir jos koordinavimą ⌚ Būtina stiprinti pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, gerinant galimų pavojų identifikavimą ir vertinimą	VRM, PAGD LRV VRM LRVK
<u>Viešasis valdymas</u>	⌚ Būtina stiprinti regionų plėtros programos valdymą ⌚ Būtina užtikrinti, kad ne mažiau kaip 80 proc. Regionų plėtros programoje numatytų pažangos priemonių būtų įgyvendinamos visuose regionuose	VRM
<u>Viešieji finansai ir oficialioji statistika</u>	⌚ Būtina užtikrinti konsoliduotojo biudžeto vykdymo atskaitomybę ⌚ Nacionalinis pažangos planas turi būti orientuotas į realiai įgyvendinamus valstybės pokyčius ir suderintas su finansinėmis galimybėmis ⌚ Turi būti nustatyti bendri rezervų sudarymo ir valdymo principai, susieti su valstybės skolinimosi politika	LRVK FM FM
<u>Žemės ūkis</u>	⌚ Ūkio subjektų kontrolės veiksmai turi būti planuojami remiantis rizikos analize ir duomenimis	VMVT

Kultūros ir visuomenės informavimo bei užsienio politikos viešojo valdymo srityse ataskaitiniu laikotarpiu reikšmingų pokyčių neįvyko, nėra reikšmingų rekomendacijų, kurios vėluoja ar jų įgyvendinimo terminai baigsis per artimiausią pusmetį.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PUSMEČIO PAŽANGOS SUVESTINĖ PAGAL VIEŠOJO SEKTORIAUS VEIKLOS SRITIS

80 stebimų auditų	20 įgyvendintų rekomendacijų, iš jų 9 didelės svarbos	344 stebimos rekomendacijos, iš kurių:		23 įvertintų pokyčių rodiklių galutinių reikšmių, iš jų:		
		251 terminas nesibaigęs, iš jų 98 didelės svarbos	93 vėluojama įgyvendinti, iš jų 34 didelės svarbos	17 pokytis įvyko	0 pokytis įvyko iš dalies	6 pokytis neįvyko

Viešojo sektoriaus veiklos sritis	Stebimi auditai 2026-09-01	Įgyvendintos rekomendacijos 2026-03-01–2026-09-01 laikotarpiu		Stebimos rekomendacijos 2026-09-01				Pokyčių rodiklių galutinių reikšmių įvertinimas 2026-03-01–2026-09-01 laikotarpiu		
	Iš viso	Iš viso	didelės svarbos	Iš viso	didelės svarbos	terminas nesibaigęs, didelės svarbos	vėluojama įgyvendinti, didelės svarbos	pokytis įvyko	pokytis įvyko iš dalies	pokytis neįvyko
1. Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas	4	-	-	16	7	4	3	-	-	-
2. Ekonomikos konkurencingumas	4	2	1	31	5	5	-	4	-	-
3. Energetika	4	1	1	15	4	3	1	-	-	-
4. Informacinių išteklių valdymas	6	-	-	24	15	9	6	-	-	1
5. Kultūra ir visuomenės informavimas	1	-	-	9	4	4	-	4	-	1
6. Socialinė apsauga ir užimtumas	6	7	4	23	10	7	3	2	-	1
7. Sveikatos apsauga	4	-	-	14	7	4	3	-	-	3
8. Švietimas, mokslas ir sportas	6	1	1	24	10	10	-	1	-	-
9. Teisingumas	4	3	2	12	9	5	4	1	-	-
10. Transportas ir ryšiai	3	-	-	12	6	5	1	-	-	-
11. Užsienio politika	1	-	-	7	3	3	-	-	-	-
12. Valstybės saugumas ir gynyba	7	2	-	66	29	28	1	-	-	-
13. Viešasis saugumas	3	-	-	12	10	2	8	-	-	-
14. Viešasis valdymas	1	-	-	2	2	1	1	-	-	-
15. Viešieji finansai ir oficialioji statistika	24	4	-	72	10	7	3	5	-	-
16. Žemės ir maisto ūkis, kaimo plėtra, žuvininkystė ir veterinarija	2	-	-	5	1	1	-	-	-	-
Iš viso:	80	20	9	344	132	98	34	17	-	6

Daugiau informacijos apie rekomendacijų įgyvendinimo rezultatus pateikiama www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys.

1.2. Reikšmingi įvykų pokyčiai

Per pastarąjį pusmetį įgyvendintos 9 didelės svarbos rekomendacijos ekonomikos konkurencingumo, energetikos, socialinės apsaugos ir užimtumo, švietimo, mokslo ir sporto bei teisingumo srityse. Toliau apžvelgiami reikšmingiausi jų įgyvendinimo rezultatai, susiję su geresnėmis paslaugomis žmonėms ir aiškesniu svarbių valstybės projektų įgyvendinimu.

Ekonomikos konkurencingumas

SUSTIPRINTAS VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTŲ PLANAVIMAS IR VALDYMAS

Siekiant efektyviau pritraukti ir naudoti privačius pinigus valstybės strateginiams tikslams, patobulintas viešojo ir privataus sektorių partnerystės (VPSP) projektų teisinis reglamentavimas – priimti Strateginio valdymo metodikos ir VPSP procesus reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai. Centrinės valdžios įgyvendinami VPSP projektai integruoti į strateginio valdymo sistemą, užtikrinant nuoseklų jų planavimą, stebėseną ir atsiskaitymą už įgyvendinimo rezultatus. Taip pat VPSP projektų stebėsenai CPVA strateginiuose dokumentuose nustatytas rodiklis „Pasirašytų VPSP sutarčių dalis nuo visų pradėtų VPSP projektų“ ir numatytos jo siektinos reikšmės 2026–2028 m. (43–50 proc.). Projektų, pasiekusių sutarties pasirašymo ir įsigaliojimo stadiją, dalis padidėjo nuo 22 proc. 2022 m. iki 44,8 proc. 2025 m.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu teikiamos paslaugos“ (2024 m.) rekomendaciją, teiktą Finansų ministerijai.

Energetika

PIRMOJO JŪRINIO VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS PERDUOTAS PROJEKTO BENDROVEI, AIŠKIAU NUSTATANT ATSAKOMYBĘ UŽ JO ĮGYVENDINIMĄ

Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ projekto įgyvendinimas perduotas projekto bendrovei UAB „Offshore wind farm 1“. Jai perduotos projekto įgyvendinimui reikalingos teisės ir įsipareigojimai, taip aiškiau nustatant jos atsakomybę už projekto įgyvendinimą. Įgyvendinus priemones bus užtikrinta, kad 100 proc. jūros dugno tyrimų ir kitų projekto įgyvendinimui reikalingų darbų sutarčių būtų sudarytos arba perleistos UAB „Offshore wind farm 1“.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ Baltijos jūroje projekto įgyvendinimas“ (2025 m.) rekomendaciją, teiktą UAB „Ignitis renewables“.

Socialinė apsauga ir užimtumas

SUSTIPRINTAS INFORMAVIMAS APIE SPECIALIZUOTOS PAGALBOS CENTRŲ TEIKIAMAS PASLAUGAS ASMENIMS, PATYRUSIEMS SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE

Siekiant didinti visuomenės informuotumą, 2026 m. vykdytos 3 kampanijos, padedančios atpažinti įvairias smurto formas ir informuojančios, kur galima kreiptis pagalbos. Nuo 2026 m. pradžios vykdomos priemonės, skirtos stiprinti viešojo

sektorius ir SKPC darbuotojų gebėjimus atpažinti smurtą ir nukreipti pagalbos besikreipiančius asmenis į atitinkamas institucijas. SADM atliktos apklausos duomenimis, asmenų, žinančių apie SKPC veiklą ir teikiamas paslaugas, dalis išaugo nuo 12 proc. 2021 m. iki 28 proc. 2024 m.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Krizių įveikimo, specializuotos pagalbos centrų veikla“ (2022 m.) rekomendaciją, teiktą Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

SMURTĄ ARTIMOJE APLINKOJE PATYRUSIEMS ASMENIMS SPECIALIZUOTA PAGALBA TAPO PRIEINAMESNĖ IR KOMPLEKSIŠKESNĖ

Priimti teisės aktų pakeitimai sudarė sąlygas smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims lengviau gauti specializuotą kompleksinę pagalbą. Specializuotos kompleksinės pagalbos centrai ir kitos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje, pagalbos ir paslaugų teikimo srityse veikiančios institucijos keičiasi duomenimis apie asmens patirtą smurtą, taip užtikrindamos kompleksinę pagalbą teikimą. Taip pat nustatyti reikalavimai pagalbos centrų patalpoms ir aiškiau apibrėžta konsultanto funkcija pasiūlyti asmeniui tinkamiausią būdą specializuotai kompleksinei pagalbai gauti. Specializuotą kompleksinę pagalbą 2025 m. gavo 82 proc. asmenų, dėl kurių buvo gauti policijos pranešimai (2022 m. – 22 proc.). Bent vieną teisininko konsultaciją gavusių asmenų dalis padidėjo nuo 10 proc. 2022 m. iki 18 proc. 2025 m., o kontaktiniu būdu teisininko pagalbą gavusių asmenų dalis – nuo 4 iki 22 proc. Kontaktiniu būdu psichologo konsultaciją gavusių asmenų, kuriems šią pagalbą suteikė specializuotos kompleksinės pagalbos centrai, dalis padidėjo nuo 29 proc. 2021 m. iki 40 proc. 2025 m. Pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Krizių įveikimo, specializuotos pagalbos centrų veikla“ (2022 m.) rekomendacijas, teiktas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

DAUGIAU GLOBOJAMŲ IR ĮVAIKINTŲ VAIKŲ AUGA ARTIMOJE ŠEIMAI APLINKOJE

Sudarytos geresnės sąlygos be tėvų globos likusiems vaikams augti šeimai artimoje aplinkoje. Bazinis paslaugų šeimai paketas papildytas specializuota Globos centro teikiama pagalbos globos ir įvaikinimo srityje paslauga, skirta globėjams, budintiems globotojams, tėviams ir globojamiems vaikams. Sustiprinta parama šeimynoms – padidintas šeimynos dalyvio išlaikymo pajamų dydis, sudaryta galimybė šeimynai, kurioje globojami (prižiūrimi) daugiau kaip 6 vaikai, turėti ne 2, bet 3 dalyvius.

Pasiektą pokytį rodo tai, kad vaikų, laikinai ir nuolat globojamų (rūpinamų) šeimos aplinkoje, dalis išaugo nuo 77 proc. 2021 m. iki 82,8 proc. 2025 m. Pakeitus teisės aktus, įtvirtinta nauja globos forma – nuolatiniai globotojai, kurie gali prižiūrėti likusį be tėvų globos vaiką, kuriam įstatymų nustatyta tvarka yra arba turi būti nustatyta nuolatinė globa (rūpyba) ir su kuriuo jis nėra susijęs giminystės ryšiais, todėl budinčių globotojų prižiūrimų vaikų dalis nuo 4 proc. 2021 m. padidėjo iki 5,8 proc. 2025 m. Įgyvendintos priemonės paskatino daugiau asmenų globoti ar įsivaikinti vyresnius vaikus, vaikus su negalia ar sveikatos problemomis, taip pat brolius ir seseris. Todėl 10 metų ir vyresnių vaikų su negalia ar turinčių sveikatos problemų bei turinčių brolių ar seserų, laikinai ir nuolat globojamų (rūpinamų) šeimos aplinkoje, dalis nuo 67,8 proc. 2021 m. išaugo iki 72 proc. 2025 m.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Vaiko teisių ir interesų užtikrinimas įvaikinant ir globojant vaikus“ (2022 m.) rekomendacijas, teiktas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai.

Švietimas, mokslas ir sportas

Į AUKŠTOJO MOKSLO STUDIJAS PRIIMAMI TINKAMIAU TAM PASIRENGĘ ASMENYS

Sudarytos sąlygos užtikrinti, kad į aukštojo mokslo studijas būtų priimami nustatytus pasirengimo studijoms reikalavimus atitinkantys asmenys. Tam suvienodinti minimalūs stojimo į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas studijų vietas reikalavimai, nustatytos ir užsienio piliečių priėmimo sąlygos – prieš priimant studijuoti, įvertinamas ir pripažįstamas jų užsienyje įgytas išsilavinimas ar kvalifikacija. Teisė vykdyti užsienyje įgytų kvalifikacijų akademinį pripažinimą suteikta tik aukštosioms mokykloms, turinčioms tam reikalingą materialinę bazę, kvalifikuotą personalą ir kitas būtinas sąlygas. Taip pat patikslintos dalykų atitikmenų nustatymo ir pažymių perkėlimo taisyklės. Nuo 2024 m. taikomas aukštųjų mokyklų skatinamasis finansavimas už studijų veiklos pasiekimus.

2025 m. į valstybės nefinansuojamas vietas nebuvo priimta studentų, neatitinkančių minimalių reikalavimų – 2020 m. tokių studentų dalis sudarė 4,2 proc. Visos 7 patikrintos aukštosios mokyklos, priimdamos užsienio piliečius į valstybės nefinansuojamas studijų vietas, laikėsi nustatytų užsienio piliečių priėmimo principų (2020 m. tokie duomenys nebuvo vertinami), o per LAMA BPO stojančių studentų dalis padidėjo nuo 83 proc. 2020 m. iki 96 proc. 2024 m.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Ar užtikrinama studijų kokybė aukštosiose mokyklose“ (2021 m.) rekomendacijas, teiktas Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai.

Teisingumas

GENERALINĖS PROKURATŪROS VEIKLA ORIENTUOJAMA Į IKITEISMINIO TYRIMO EFEKTYVUMO DIDINIMĄ

Generalinės prokuratūros veiklos valdymas labiau orientuotas į ikiteisminio tyrimo efektyvumą. Rengiant 2026–2028 m. strateginį prokuratūros veiklos planą, atsisakyta pridėtinės vertės nesuteikiančių stebėsenos rodiklių ir žymiai sumažintas jų skaičius. Rodiklių reikšmės nustatytos įvertinus ankstesnių metų rezultatus ir tendencijas, o visų rodiklių, kurių planuotos reikšmės bent 3 metus iš eilės buvo pasiektos ar viršytos, siektinos reikšmės nustatytos didesnės, kad ikiteisminio tyrimo terminai trumpėtų ir didėtų nusikalstamų veikų ištyrimas. Patobulinta ikiteisminio tyrimo (nusikalstamų veikų ištyrimo) stebėseną – apygardų prokuratūros įpareigotos apylinkių prokuratūrų ir specializuotų skyrių lygmeniu reguliariai rinkti rodiklių faktinės reikšmės apie vidutinę nusikalstamų veikų tyrimo trukmę. Pasiectą pokytį rodo tai, kad 2025 m. duomenys apie vidutinę nusikalstamų veikų tyrimo trukmę buvo renkami ir stebimi 6 prioritetinėse srityse, palyginti su 3 sritimis 2024 m. Apylinkių prokuratūrų ir specializuotų skyrių, kuriuose kaupiami ir stebimi duomenys apie vidutinę nusikalstamų veikų tyrimo trukmę, skaičius padidėjo nuo 5 padalinių 2024 m. iki 24 2025 m.

Šie pokyčiai įgyvendinti atsižvelgus į audito „Prokuratūros išteklių valdymas organizuojant ikiteisminį tyrimą ir jam vadovaujant, palaikant valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose“ (2024 m.) rekomendacijas, teiktas Generalinei prokuratūrai.

1.3. Reikšmingi neįvykę pokyčiai

Per pastarąjį pusmetį neįgyvendintos 2 didelės svarbos rekomendacijos – aplinkos, miškų, klimato kaitos ir žemės tvarkymo bei sveikatos apsaugos srityse. Nors jų įgyvendinimui buvo imtasi veiksmų, tačiau pokyčiai neįvyko – pažanga buvo nepakankama, o dalį rezultatų riboja tokie veiksniai kaip institucijų pajėgumai atliepti teisės aktuose nustatytus reikalavimus ar tarpusavyje nesuderinti valstybės ilgalaikės miškų politikos tikslai. Toliau apžvelgiami reikšmingiausi neįvykę pokyčiai ir pagrindinės priežastys, dėl kurių jų nepavyko pasiekti.

Reikšmingi 2026-03-01–2026-09-01 laikotarpiu nepasiekti pokyčiai

Rekomendacija, rekomendacijos įgyvendinimo terminas ir atsakingas subjektas	Nepasiekti reikšmingi pokyčiai	Audito ataskaitos pavadinimas, metai
Nepasiektas numatytas miškingumo lygis		
Siekiant užtikrinti ekologinį stabilumą ir kovoti su klimato kaita, vykdyti priemones miškingumo didinimui spartinti. (Rekomendacija AM; įgyvendinimo data 2026-12-31)	2025 m. Lietuvos miškingumas siekė 33,91 proc., bet nepasiekė audito rekomendacija siekto rezultato – 34,5 proc. Įgyvendintos priemonės neužtikrino pakankamos miškingumo didėjimo spartos. Aplinkos ministerija nurodo, kad miškingumo augimą lėtina miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis infrastruktūros ir krašto apsaugos projektams, mažėjantis tinkamų plotų kiekis, ribotos valstybinės žemės galimybės ir mažesnis privačių savininkų aktyvumas. Siekiant spręsti svarbius miškų naudojimo, apsaugos ir valdymo klausimus, įskaitant miškingumo didinimą, būtini skubūs ir subalansuoti teisėkūros bei politikos sprendimai, visų pirma Nacionalinio miškų sektoriaus strateginio dokumento priėmimas ir Miškų įstatymo pakeitimai. Kartu būtina tinkamai įgyvendinti ES 2030 m. miškų ir ES biologinės įvairovės strategijose numatytus tikslus. Atsižvelgiant į tai, kad planuotas pokytis nepasiektas, šios rekomendacijos stebėseną baigta, o miškingumo didinimo, miškų apsaugos ir jų atsparumo klimato kaitai klausimai toliau bus vertinami šiuo metu atliekamame audite „Biologinės įvairovės apsauga ir miškų atsparumo klimato kaitai didinimas“.	<u>Lietuvos miškų išteklių apsauga (2022 m.)</u>
Siekiant užtikrinti spartesnį kompensuojamųjų vaistų prieinamumą: 1. imtis priemonių, kad Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba galėtų įvertinti visas	Įgyvendinus rekomendacijos priemones, 2024 m. patobulinta vaistų įtraukimo į Kompensuojamųjų vaistų sąrašus tvarka – į nacionalinį vertinimą integruotas ES bendras klinikinis vertinimas, taip pat patikslinta PSDF lėšų poreikio nustatymo metodika, numatant lėšų poreikį rezerviniame sąraše esantiems	<u>Vaistų prieinamumas gyventojams (2023 m.)</u>

Rekomendacija, rekomendacijos įgyvendinimo terminas ir atsakingas subjektas	Nepasiekti reikšmingi pokyčiai	Audito ataskaitos pavadinimas, metai
paraiškas dėl vaistų įrašymo į Kompensuojamųjų vaistų sąrašus per nustatytą laiką; 2. patikslinti Valstybinės ligonių kasos Privalomojo sveikatos draudimo fondo poreikio metodiką – įtraukti reikalavimą nurodyti lėšų poreikį vaistų kompensavimui, kad vaistai būtų perkeliami iš Rezervinio vaistų sąrašo į Kompensuojamųjų vaistų sąrašą per ne ilgesnį nei 6 mėn. laikotarpį. (Rekomendacija SAM; įgyvendinimo data 2026-12-31)	vaistams. Tačiau vaistų įtraukimas į sąrašus per nustatytą terminą vis dar neužtikrinamas. SAM duomenimis, laiku priimtų sprendimų dėl paraiškų kompensuoti vaistus dalis padidėjo nuo 8 proc. 2023 m. iki 28 proc. 2026 m., tačiau 72 proc. sprendimų (33 iš 46) 2025-07-01–2026-06-29 laikotarpiu vėlavo daugiau nei 6 mėnesius (184–616 dienų). Pagrindinės vėlavimo priežastys – sudėtingas ir daug etapų apimantis sveikatos technologijų vertinimo procesas, kelių institucijų atliekami vertinimai, derybos, finansinių galimybių vertinimas ir kvalifikuotų specialistų, ypač farmakoeconomistų, trūkumas. Europos Komisijos 2024 m. atliktas Direktyvos 89/105/EEB veikimo tyrimas parodė, kad dėl sudėtingų vertinimo procedūrų laikytis 180 dienų termino sudėtinga ne tik Lietuvai, bet ir kitoms ES šalims. SAM duomenimis, pastaraisiais metais optimizavus paraiškų vertinimo procesą, vidutinė paraiškų vertinimo etapo trukmė (neįskaitant kitų proceso etapų nuo paraiškos gavimo iki kompensavimo) sutrumpėjo daugiau nei perpus (nuo 562 dienų 2022 m. iki 235 dienų 2025 m.), o įvertintų paraiškų skaičius išaugo nuo 12 2021 m. iki 67 2025 m. XXI Vyriausybės programoje numatyta gerinti inovatyvių vaistų prieinamumą, tobulinti vaistų stebėjimo ir kompensavimo mechanizmą. Atsižvelgiant į tai, rekomendacija neįgyvendinta, jos stebėsena baigta, o tolesni pokyčiai dėl vaistų įtraukimo į kompensavimo sistemą bus stebimi strateginio tyrimo metu vykdant sveikatos apsaugos srities stebėseną.	

2. LAUKIAM REIKŠMINGI POKYČIAI PER ARTIMIAUSIĄ PUSMETĮ

2.1. Reikšmingi pokyčiai, kurie vėluoja

Per pastarąjį pusmetį vėlavo 34 didelės svarbos rekomendacijų įgyvendinimas. Vidutiniškai jų įgyvendinimas vėluoja 19 mėn., t. y. daugiau nei pusantrų metų. Rekomendacijomis siekiami pokyčiai dar nepasiekti, nes laiku neįgyvendintos joms numatytos priemonės. Pagal subjektų pateiktą informaciją, dažniausia rekomendacijų priemonių vėlavimo priežastis buvo užtrukęs teisės aktų rengimas, derinimas ir įgyvendinimas, taip pat nurodytas žmoniškųjų išteklių ir kompetencijų trūkumas bei užtrukę IT sistemų kūrimo ar modernizavimo procesai. Toks delsimas atitolina svarbius sprendimus ir gali turėti ilgalaikių pasekmių ar didinti rizikas valstybei ir žmonėms. Toliau apžvelgiami esminiai vėluojantys pokyčiai ir tai, kas dar turi būti padaryta, kad jie būtų pasiekti.

Aplinka, miškai, klimato kaita ir žemės tvarkymas

STIPRINTI ŽALOS APLINKAI VERTINIMO IR KOMPENSAVIMO SISTEMĄ

Siekiant išvengti galimų situacijų, kai įstatymuose nustatytais atvejais nėra stabdoma aplinkai kenksminga veikla, ir sudaryti galimybę tinkamai įvertinti padarytą žalą aplinkai ir jos ištekliams, Aplinkos ministerija, atlikusi žalos aplinkai nustatymo, vertinimo, kompensavimo ir pažeistos aplinkos atkūrimo teisinės sistemos analizę, turi peržiūrėti ir patikslinti šią sritį reglamentuojančius teisės aktus. Tai sudarytų prielaidas užtikrinti efektyvesnį aplinkos atkūrimo ir žalos aplinkai atlyginimo mechanizmo veikimą.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Aplinkos ministerijai audite „Aplinkos apsaugos ir taršos prevencijos veiklos efektyvumas ir rezultatyvumas“ (2020 m.) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 38 mėn.

Energetika

RADIOAKTYVIŲJŲ ATLIEKŲ GILUMINIO ATLIEKYNŲ FINANSAVIMO MODELIO OPTIMIZAVIMAS

Siekiant užtikrinti, kad būtų laiku sukaupta reikiama pinigų suma radioaktyviųjų atliekų sutvarkymui, planuojama įvertinti giluminio atliekyno įrengimo galimus papildomus finansavimo šaltinius ir pasiūlyti optimizuotą finansavimo modelį bei jo peržiūros tvarką. Tai būtina, nes laiku nesukaupus pakankamų išteklių, būtų patiriamos papildomos išlaidos susidariusių atliekų saugojimui.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybei audite „Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo procesas“ (2021 m.) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 20 mėn.

Informacinių išteklių valdymas

BŪTINA UŽTIKRINTI VEIKSMINGĄ ELEKTRONINIŲ NUSIKALTIMŲ PREVENCIJĄ IR TYRIMĄ

Siekiant stiprinti visuomenės saugumą elektroninėje erdvėje, būtina toliau gerinti elektroninių nusikaltimų prevenciją, užkardymą ir tyrimą. Vidaus reikalų ministerija turi sukurti ir įgyvendinti tarpinstitucinio bendradarbiavimo mechanizmą, užtikrinantį sisteminių prevencinės veiklos nusikaltimų elektroninėje erdvėje planavimą, koordinavimą ir poveikio matavimą. Taip pat Lietuvos kalėjimų tarnyba turi užbaigti priemonių (ryšio blokavimas, vaizdo įrangos modernizavimas, patalpų pertvarka ir kt.), skirtų elektroninių nusikaltimų iš laisvės atėmimo vietų užkardymui, įgyvendinimą.

Kryptingai įgyvendinama prevencinė veikla padėtų gyventojams geriau atpažinti elektronines grėsmes, o laisvės atėmimo vietose taikomos užkardymo priemonės mažintų elektroninius nusikaltimus ir specializuotų padalinių krūvį, kylantį dėl neišspręstų problemų laisvės atėmimo vietose.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas audite „Ar veiksmingai kovojama su elektroniniais nusikaltimais“ (2020 m.), rekomendacijas teikiant Vidaus reikalų, Krašto apsaugos ministerijoms ir Lietuvos kalėjimų tarnybai. Susijusių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja nuo 8 iki 20 mėn.

Sveikatos apsauga

TURI BŪTI AIŠKIAI APIBRĖŽTAS VYRIAUSIOJO EPIDEMIOLOGO VAIDMUO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ METU

Siekiant aiškiai nustatyti atsakomybę už užkrečiamųjų ligų valdymo sprendimų priėmimą ekstremaliųjų situacijų metu, būtina pakeisti teisės aktus. Sveikatos apsaugos ministerija 2024 m. parengė Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kuris 2026-08-23 buvo patikslintas ir iki 2026-09-08 turi būti suderintas su atsakingomis institucijomis. Projektu siūloma atsisakyti Lietuvos Respublikos vyriausiojo epidemiologo ir apskričių vyriausiųjų epidemiologų, kaip atskiro pareigūno ir valstybės tarnautojo statuso, jų funkcijas perduodant Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos. Tai padėtų išvengti funkcijų dubliavimo, aiškiau paskirstyti atsakomybę ir užtikrinti greitesnį bei geriau koordinuotą sprendimų priėmimą krizių metu.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Sveikatos apsaugos ministerijai audite „Sveikatos priežiūros tvarumo užtikrinimas esant ekstremaliosioms situacijoms“ (2022 m.) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 35 mėn.

Teisingumas

TURI BŪTI PATVIRTINTI ANTSTOLIŲ VYKDYMO IŠLAIDŲ DYDŽIAI IR NUSTATYTAS REIKIAMAS ANTSTOLIŲ SKAIČIUS

Siekiant užtikrinti vienodas gyventojų galimybes gauti antstolių paslaugas, būtina sukurti skaidrią ir aiškią antstolių vykdymo išlaidų nustatymo sistemą. Šiam pokyčiui

pasiekti Teisingumo ministerija turi parengti ir Vyriausybei pateikti patvirtinti antstolių vykdymo išlaidų dydžius, jų apskaičiavimo ir mokėjimo tvarką, patvirtinti antstolių skaičiaus nustatymo metodiką ir vadovaujantis ja nustatyti optimalų antstolių skaičių šalyje. Tai sudarytų prielaidas, kad visos antstolio vykdymo išlaidos būtų aiškiai apskaičiuotos, pagrįstos ekonominiais skaičiavimais pagal įstatymuose įtvirtintus kriterijus ir atitiktų valstybės politiką, o antstoliai vykdomosiose bylose dėl mokestinių nepriemokų išieškojimo nekartotų kitų valstybės institucijų atliktų veiksmų.

Šiam pokyčiui pasiekti rekomendacijos teiktos Lietuvos Respublikos Vyriausybei valstybiniame audite „Ar užtikrinama, kad antstoliams ir notarams pavestos valstybės funkcijos būtų vykdomos efektyviai“ (2020 m.). Susijusių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja nuo 18 iki 20 mėn.

BYLŲ NAGRINĖJIMAS TEISMUOSE TURI BŪTI EFEKTYVESNIS

Siekiant suformuoti tinkamus žmogiškuosius išteklius, kad būtų galima efektyviai nagrinėti bylas, Nacionalinė teismų administracija turi sukurti teisėjų korpuso formavimo strategiją. Priemonės įgyvendinimas vėluoja nuo 2023-12-31, tačiau Teisėjų tarybos 2022-12-12 nutarimu šią strategiją numatoma sukurti tik 2033 m. Nacionalinė teismų administracija taip pat turi peržiūrėti ir patvirtinti Apylinkės teismo teisėjo optimalaus darbo krūvio nustatymo metodiką. Tai leistų patvirtinti kriterijus, pagal kuriuos nustatomas optimalus teisėjų darbo krūvis, nustatyti teisėjų poreikį, suformuoti optimalų teisėjų korpusą ir efektyviau organizuoti bylų nagrinėjimą.

Šiam pokyčiui pasiekti rekomendacija teikta Nacionalinei teismų administracijai valstybiniame audite „Teismų sistema“ (2020 m.). Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 4 mėn.

Transportas ir ryšiai

TURI BŪTI ĮVERTINTAS KLAIPĖDOS JŪRŲ UOSTO REZERVINIŲ TERITORIJŲ POREIKIS IR PRIIMTI SPRENDIMAI DĖL JŲ REIKALINGUMO

Siekiant užtikrinti tvarią Klaipėdos jūrų uosto plėtrą ir tikslingą rezervinių teritorijų naudojimą, būtina įvertinti uosto rezervinių teritorijų poreikį ir, atsižvelgus į šių teritorijų panaudojimo galimybes, priimti sprendimus dėl jų reikalingumo. Tos teritorijos, kurių neplanuojama naudoti uosto plėtrai, galėtų būti pritaikomos kitai ūkinei veiklai, taip užtikrinant efektyvų žemės naudojimą.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas audite „Klaipėdos jūrų uosto infrastruktūros valdymas“ (2022 m.), rekomendacijas teikiant AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijai. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 20 mėn.

Valstybės saugumas ir gynyba

KARINIŲ VIENETŲ KOMPLEKTAVIMAS TURI BŪTI PLANUOJAMAS ILGESNIAM LAIKOTARPIUI, KAD BŪTŲ GALIMA ĮVERTINTI PERSONALO KOMPLEKTAVIMO PERSPEKTYVĄ IR PLANUOTI KARIŲ POREIKĮ

Siekiant užtikrinti, kad Lietuvos kariuomenė būtų laiku ir tinkamai sukomplektuota visais lygiais, būtina planuoti ilgalaikį karių poreikį, atsižvelgiant į tai, kad tam tikrų

specialistų, ypač karininkų, rengimas trunka ilgiau nei vienus metus. Siekiant sudaryti sąlygas ilgalaikiam karių poreikiui planuoti ir užtikrinti planavimo tęstinumą, programų koordinatoriai turi tvirtinti trejų metų preliminarious pavaldžių karinių vienetų komplektavimo planus, kuriuose būtų numatytas reikalingas karių skaičius pagal karinius vienetus, pareigybės ir laipsnius. Tai sudarytų sąlygas iš anksto įvertinti personalo poreikį, planuoti reikalingų karių rengimą ir priėmimą į tarnybą bei laiku užtikrinti Lietuvos kariuomenės komplektavimą.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Lietuvos kariuomenei audite „Lietuvos kariuomenės personalo komplektavimas ir karo prievolės administravimas“ (2025 m., įslaptinta) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 2 mėn.

Viešasis saugumas

BŪTINA UŽTIKRINTI TINKAMĄ PRIEŠGAISRINIŲ PAJĖGŲ PARENGTĮ IR STIPrintI GAISRŲ PREVENCIJĄ

PAGD duomenimis, 2025 m. Lietuvoje kilo 7 949 gaisrai: žuvo 70, sužeisti 155 žmonės. Vis dar kyla iššūkių užtikrinant tinkamą priešgaisrinių pajėgų parengtį ir veiksmingą gaisrų prevenciją, todėl būtina stiprinti pajėgų žmogiškuosius išteklius ir veiklos organizavimą, gerinti jų aprūpinimą bei tobulinti gaisrų prevencijos sistemą.

2020–2025 m. VPGT ugniagesių budinčių pamainų, kurios atitinka reikalavimus, dalis padidėjo nežymiai, nuo 19 iki 25 proc. (savivaldybių – nuo 70 iki 83 proc.). Taip pat nežymiai kito ir visus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus galinčių atlikti ugniagesių dalis – nuo 52 iki 57 proc. VPGT reikalavimus atitinkančios gaisrų gesinimo ir gelbėjimo technikos dalis 2025 m. sudarė 60 proc. (2020 m. – 62 proc.).

Vidaus reikalų ministerija ir PAGD turi imtis veiksmų, kurie užtikrintų, kad priešgaisrinių pajėgų pakaktų, jos būtų tinkamai aprūpintos, ir stiprinti gaisrų prevenciją.

Būtina tobulinti Priešgaisrinės saugos įstatymą ir peržiūrėti Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytus kriterijus, susijusius su priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sudėtimi, aprūpinimu ir veiklos organizavimu, aiškiai nustatyti institucijų, atsakingų už gaisrų prevenciją, funkcijas ir atsakomybę, užtikrinti prevencijos koordinavimą, tobulinti savanorių ugniagesių pasitelkimo tvarką ir veiksmingai pritaikyti pakeitimus praktikoje. Taip pat svarbu baigti įgyvendinti Viešojo saugumo stiprinimo plėtros programos pažangos priemonių veiklas, skirtas priešgaisrinėms pajėgoms aprūpinti.

Pažymėtina, kad nepaisant jau įgyvendintų gaisrų prevencijos priemonių, skirtų objektų atitikties priešgaisrinės saugos reikalavimams kontrolei, tikrinamuose objektuose gaisrų skaičius nesumažėjo: 2020 m. juose kilo 188 gaisrai, 2025 m. – 189. Todėl būtina imtis papildomų veiksmų, kad objektų tikrinimas ir nustatytų pažeidimų šalinimas būtų veiksmingesni.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Vidaus reikalų ministerijai ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui audite „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ (2021 m.) teiktose rekomendacijose. Susijusių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja nuo 2 iki 23 mėn.

BŪTINA UŽTIKRINTI, KAD VILOSE IKITEISMINIO TYRIMO METU ATLIEKAMOSE NEPILNAMEČIŲ NUKENTĖJUSIŲJŲ IR LIUDYTOJŲ APKLAUSOSE DALYVAUTŲ PSICHOLOGAI

Tinkamai vykdomos mažamečių ir nepilnamečių apklausos padeda gauti objektyvesnius įrodymus, užtikrinti vaikų teisių apsaugą ir mažinti neigiamą baudžiamojo proceso poveikį, tačiau vis dar nėra užtikrinamas psichologų dalyvavimas visose nepilnamečių nukentėjusiųjų ir liudytojų apklausose. Vyriausybė turi priimti sprendimus dėl veiksmingesnio psichologų pasitelkimo, kad būtų užtikrintas jų dalyvavimas visose ikiteisminio tyrimo apklausose, kuriose dalyvauja nepilnamečiai, ir išvengta situacijų, kai ikiteisminiai tyrimai užsitęsia dėl psichologų trūkumo.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybei audite „Policijos vykdoma nusikaltimų prevencija ir tyrimas“ (2021 m.) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 5 mėn.

BŪTINA SIEKTI SISTEMINGO NUSIKALTIMŲ PREVENCIJOS VYKDYMO IR KOORDINAVIMO

Veiksmingam nusikaltimų prevencijos vykdymui bei koordinavimui vis dar trūksta būtinų sisteminių sprendimų. Vidaus reikalų ministerija turi sukurti ir teisės aktuose įtvirtinti nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos organizavimo modelį, aiškiai apibrėždama koordinatoriaus, policijos ir kitų institucijų funkcijas bei atsakomybę, taip pat nustatyti viktimologinių tyrimų atlikimo periodiškumą kas 5 metus, kad prevencija būtų vykdoma sistemiškai.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Vidaus reikalų ministerijai audite „Policijos vykdoma nusikaltimų prevencija ir tyrimas“ (2021 m.) teiktose rekomendacijose. Susijusių rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja 32 mėn.

BŪTINA STIPRINTI PASIRENGIMĄ EKSTREMALIOSIOMS SITUACIJOMS, GERINANT GALIMŲ PAVOJŲ IDENTIFIKAVIMĄ IR VERTINIMĄ

Siekiant tinkamai pasirengti ekstremaliosioms situacijoms, būtina sudaryti sąlygas valstybės mastu nuosekliai identifikuoti ir įvertinti visus didelės ir labai didelės rizikos galimus pavojus, kad pasirengimo priemonės būtų planuojamos kryptingai. Vyriausybės kanceliarija turi parengti aiškius vertinimo kriterijus ir nacionalinės rizikos analizės metodiką.

Pokyčiams pasiekti rekomendacija Vidaus reikalų ministerijai teikta audite „Institucijų pasirengimas reaguoti į ekstremalias situacijas“ (2022 m.). Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 26 mėn.

Viešasis valdymas, regioninė politika ir viešasis administravimas

BŪTINA STIPRINTI REGIONŲ PLĖTROS PROGRAMOS VALDYMĄ

Ekonominiai ir socialiniai skirtumai tarp šalies regionų vis dar išlieka, o viena iš priežasčių – lyderystės trūkumas įgyvendinant Regionų plėtros programą. Vidaus

reikalų ministerija yra šios programos valdytoja, tačiau jai trūksta įgaliojimų kitų ministerijų atžvilgiu. Ministerijos veikia savarankiškai, todėl sudėtinga užtikrinti jų veiksmų koordinavimą ir nuoseklų bendrų tikslų įgyvendinimą. Siekiant gerinti programos valdymą ir didinti jos rezultatyvumą, teisės aktuose būtina aiškiai apibrėžti Vidaus reikalų ministerijos, kaip programos valdytojos, vaidmenį kitų programos dalyvių atžvilgiu, sudarant sąlygas jos lyderystei.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Vidaus reikalų ministerijai audite „2022–2030 m. Regionų plėtros programa“ (2024 m.) teiktoje rekomendacijoje. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 8 mėn.

Viešieji finansai ir oficialioji statistika

BŪTINA UŽTIKRINTI KOKYBIŠKĄ ATSISKAITYMĄ UŽ VIEŠŲJŲ FINANSŲ PANAUDOJIMĄ

Nuo 2024 m. įsigaliojo nauja Biudžeto sandaros įstatymo redakcija, numatanti vidutinės trukmės konsoliduotojo biudžeto planavimą ir tvirtinimą, todėl nacionalinių finansinių ataskaitų rinkinį turėtų sudaryti ne tik viso viešojo sektoriaus konsoliduotieji finansinių ataskaitų duomenys, bet ir konsoliduoti biudžetų vykdymo duomenys. Tačiau atsiskaitymas už tokį biudžetą nenustatytas.

Finansų ministerijai buvo rekomenduota papildomai įvertinti rekomendacijos įgyvendinimo sąnaudas ir naudą: ar Valstybės kontrolės teikta rekomendacija dėl atskaitomybės už konsoliduotojo biudžeto vykdymą vis dar aktuali, jei jos įgyvendinimas brangus, o gauti duomenys nenaudingi, nes valstybės „finansinė sveikata“ (valdžios sektoriaus balansas) matuojama kaupimo principu parengtais duomenimis. Ši rekomendacija buvo pagrįsta nuostata: jei Biudžeto įstatymu tvirtinami konsoliduotojo biudžeto duomenys, turi būti užtikrintas ir atsiskaitymas už jų vykdymą. Finansų ministerija, prieš priimdama sprendimus dėl biudžeto formavimo ir atsiskaitymo už jo vykdymą modelio keitimo, turi atsakyti į svarbų klausimą: ar tikslinga rengti du ataskaitų rinkinius – kaupimo ir pinigų principais, jei išsamesni ir analizei naudingesni kaupimo principu parengti duomenys, o biudžetų planavimui ir vykdymui vertinti naudojamoje finansinėje informacijoje, parengtoje pinigų principu, nustatoma reikšmingų klaidų.

Finansų ministerija turėtų apvarstyti tolesnį 2005 m. Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcijos aktualumą ir įgyvendinimą. Koncepcijoje buvo konstatuota, kad apskaitos dvigubėjimas, kai rengiami du ataskaitų rinkiniai (konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys – kaupimo principu, o už biudžetą atsiskaitoma pinigų principu), neišvengiamas pereinamuoju laikotarpiu, o „ateityje galima būtų svarstyti ir biudžeto sudarymą ir atsiskaitymą už jo vykdymą kaupimo principu“. Tai leistų turėti vieną atskaitomybę ir ne tik sudarytų prielaidas kokybiškiems finansiniams duomenims, bet mažintų administracinę naštą ir didintų viešojo sektoriaus darbo efektyvumą.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Finansų ministerijai audituose „2023 metų nacionalinio ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ (2024 m.), „2025 metų nacionalinio ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ (2026 m.) teiktose rekomendacijose. Rekomendacijos įgyvendinimas vėluoja 5 mėn.

2.2. Kiti laukiami reikšmingi pokyčiai

Per artimiausią pusmetį laiku turėtų būti įgyvendintos 23 didelės svarbos rekomendacijos. Jų įgyvendinimas turėtų padėti spręsti gyventojams teikiamų paslaugų prieinamumo ir kokybės, valstybės veiklos planavimo, viešojo sektoriaus valdymo, saugumo ir kitus svarbius klausimus. Toliau apžvelgiami esminiai laukiami pokyčiai, kurių galima tikėtis per ateinantį pusmetį, ir konkretūs sprendimai ar veiksmai, dar reikalingi jiems pasiekti.

Energetika

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PLĖTROS TIKSLAI TURI BŪTI SUDERINTI IR PAGRĮSTI VEIKSMINGOMIS PRIEMONĖMIS

Siekama užtikrinti nuoseklią atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) plėtrą, suderinant skirtinguose strateginio planavimo dokumentuose ir teisės aktuose nustatytus AEI plėtros tikslus bei patvirtinant priemones jiems pasiekti. Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje buvo numatyta, kad 2020 m. elektros energijos iš AEI dalis pasieks 30 proc., tačiau šis tikslas nebuvo pasiektas – 2020 m. ji sudarė 20,2 proc., o 2022 m. padidėjo iki 25,5 proc. Rekomendacijos įgyvendinimu buvo siekiama, kad iki 2025 m. pabaigos elektros energijos iš AEI dalis padidėtų iki 38 proc. Energetikos ministerija turi atlikti visų AEI srities planavimo dokumentų peržiūrą, suvienodinti juose ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus plėtros tikslus, taip pat įvertinti ir prireikus atnaujinti planavimo dokumentuose numatytas priemones, kad būtų užtikrintas jų įgyvendinimas.

Rekomendacija Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai teikta audite „Elektros energetikos sektoriaus valdymas“ (2023 m.).

ATLIKTA JŪRINIO VĖJO ELEKTRINIŲ PARKO PROJEKTO SCENARIJŲ ANALIZĖ, TAČIAU SPRENDIMAS DĖL PROJEKTO TĘSTINUMO DAR NEPRIIMTAS

UAB „Ignitis renewables“ atliko Jūrinio vėjo elektrinių parko projekto vidinių ir išorinių veiksnių analizę, kurioje, pasitelkus išorės ekspertus, įvertintos pagrindinės projekto įgyvendinimo rizikos ir galimi projekto įgyvendinimo scenarijai. Tačiau konkretus sprendimas dėl projekto tęstinumo ir realių projekto įgyvendinimo terminų dar nepriimtas, todėl laukiamas rekomendacijos rezultatas – priimtas duomenimis pagrįstas sprendimas dėl projekto tęstinumo – dar nėra pasiektas.

Rekomendacija teikta UAB „Ignitis renewables“ valstybiniame audite „Pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ Baltijos jūroje projekto įgyvendinimas“ (2025 m.)

Sveikatos apsauga

PSICHOSOCIALINĖS REABILITACIJOS PASLAUGOS TURI BŪTI PRIEINAMOS VISOJE LIETUVOJE

Priklausomybės ligų gydymą ir jo tęstinumą padėtų užtikrinti, jei psichosocialinės reabilitacijos paslaugas teiktų kuo daugiau gydymo įstaigų. Siekiant rezultatyvumo, būtina užtikrinti, kad stacionarinės Minesotos programos ir (ar) motyvacinės terapijos

paslaugos būtų teikiamos arčiau gyventojų gyvenamosios vietos, visose 10 apskrityse. Šių paslaugų plėtrai reikalingas infrastruktūros modernizavimas, tačiau 2023–2026 m. laikotarpiu tam nebuvo skirtas papildomas 1,5 mln. Eur finansavimas. Sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, 2027–2029 m. planuojama ieškoti papildomo finansavimo – numatytas 500 tūkst. Eur poreikis 2027 m. ir 1 mln. Eur 2028 m.

Rekomendacija Sveikatos apsaugos ministerijai teikta audite „Gydymo paslaugų organizavimas priklausomybės ligomis sergantiems asmenims“ (2023 m.).

Valstybės saugumas ir gynyba

TURI BŪTI PATOBULINTAS VALSTYBĖS REZERVO PLANAVIMAS IR FORMAVIMAS

Siekiant užtikrinti, kad iškilus būtinybei valstybės rezervo atsargos gyventojus visoje šalyje pasiektų laiku, turi būti sukurta nuosekli ir rizikomis pagrįsta valstybės rezervo planavimo ir formavimo sistema: patvirtinti rezervo sudarymo principai ir kriterijai, valstybės rezervo poreikis susietas su nacionalinėje rizikos analizėje nustatytais didžiausią riziką keliančiais pavojais, o atnaujintas Valstybinio lygio ekstremaliųjų situacijų valdymo planas nustatytų institucijų atsakomybę, veiksmų scenarijus ir reikalingus išteklius. Atsižvelgiant į šiuos poreikius, turi būti patvirtinta valstybės rezervo atsargų nomenklatūra, jų kiekiai ir finansavimo poreikis. Taip pat turi būti įvertintas ekonomiškai efektyviausias maisto atsargų kaupimo būdas, nustatytos rezervavimo kainos ir tiekėjų pajėgumai, o valstybės rezervo formavimas suderintas su mobilizaciniais ir karinės gynybos poreikiais, įtraukiant Krašto apsaugos ministeriją.

Šiems pokyčiams pasiekti rekomendacijos teiktos Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Vyriausybės kanceliarijai valstybiniame audite „Valstybės rezervo sudarymas, kaupimas ir tvarkymas“ (2026 m.).

Viešasis valdymas

BŪTINA UŽTIKRINTI, KAD NE MAŽIAU KAIP 80 PROC. REGIONŲ PLĖTROS PROGRAMOJE NUMATYTŲ PAŽANGOS PRIEMONIŲ BŪTŲ ĮGYVENDINAMOS VISUOSE REGIONUOSE

2024 m. audito metu nustatyta, kad 2022–2030 m. Regionų plėtros programa tik iš dalies atliepia regionų poreikius: programa galėjo būti platesnės apimties, o joje numatytos priemonės – patrauklesnės regionams ir savivaldybėms bei labiau prisidėti sprendžiant problemas. Siekiant nustatyti regionų poreikius, jau peržiūrėtos programos priemonės ir, įtraukus savivaldybes į vertinimo procesą, pateikti siūlymai dėl jų tobulinimo. Vidaus reikalų ministerija dar turi parengti pasiūlymus Finansų ministerijai dėl regioninės plėtros finansavimo šaltinio programavimo dokumento projekto ir organizuoti diskusijas visuose 10 regionų.

Įgyvendinus priemones, ne mažiau kaip 80 proc. (2024 m. – 65 proc.) programoje numatytų regioninių pažangos priemonių turėtų būti įgyvendinamos visuose regionuose.

Šių pokyčių poreikis identifikuotas Vidaus reikalų ministerijai audite „2022–2030 m. Regionų plėtros programa“ (2024 m.) teiktoje rekomendacijoje.

Viešieji finansai ir oficialioji statistika

NACIONALINIS PAŽANGOS PLANAS TURI BŪTI ORIENTUOTAS Į REALIAI ĮGYVENDINAMUS VALSTYBĖS POKYČIUS IR SUDERINTAS SU FINANSINĖMIS GALIMYBĖMIS

Patvirtinus naują 2028–2034 m. Nacionalinį pažangos planą, kuriame būtų nustatyti prioritetiniai valstybės pokyčiai, jų įgyvendinimo veiksmai ir finansavimo poreikis, būtų užtikrintas pažangos tikslų suderinimas su valstybės finansinėmis galimybėmis. Tai leistų efektyviau planuoti ir naudoti valstybės išteklius, orientotis į rezultatą ir nuosekliau vertinti pasiektą pažangą.

Šiam pokyčiui pasiekti rekomendacija teikta Vyriausybės kanceliarijai valstybiniame audite „Strateginio valdymo ir biudžeto formavimo pokyčiai“ (2024 m.).

VALSTYBĖS REZERVŲ VALDYMAS TURI BŪTI GRINDŽIAMAS AIŠKIAIS PRINCIPAIS IR ILGALAIKIU PLANAVIMU

Finansinių rezervų kaupimas ir naudojimas yra viena iš svarbių priemonių, padedančių valstybei pasirengti ekonominiams, geopolitiniais ir kitiems sukrėtimams. Todėl būtina nustatyti, kokio dydžio rezervai yra pakankami, kokioms rizikoms amortizuoti jie skirti ir kaip turėtų būti formuojami ilgalaikėje perspektyvoje. Rezervai turi būti planuojami sistemškai, remiantis rizikos analize, aiškiai apibrėžtais finansavimo šaltiniais, naudojimo prioritetais ir valdymo principais. Finansų ministerija informavo, kad yra atlikta išsami tarptautinės praktikos analizė, vertinta Lietuvos situacija ir rengiami pasiūlymai dėl rezervų formavimo ir valdymo modelio.

Šiam pokyčiui pasiekti rekomendacija teikta Finansų ministerijai valstybiniame audite „2024 metų nacionalinio ataskaitų rinkinio finansinio audito rezultatai“ (2025 m.).

Žemės ūkis

ŪKIO SUBJEKTŲ KONTROLĖS VEIKSMAI TURI BŪTI PLANUOJAMI REMIANTIS RIZIKOS ANALIZĘ IR DUOMENIMIS

Siekama, kad ūkio subjektų kontrolės veiksmai būtų planuojami ir vykdomi remiantis rizikos analize bei sukauptais duomenimis. Numatyta automatizuoti rizikos vertinimą, užtikrinti efektyvesnę informacijos apie patikrinimus ir nustatytus pažeidimus kaupimą bei analizę. Tai sudarys galimybes taikliau planuoti kontrolės veiksmus, daugiau dėmesio skirti didesnę riziką keliantiems subjektams ir efektyviau naudoti kontrolės išteklius, taip pat geriau vertinti vykdomos kontrolės rezultatyvumą.

Rekomendacija teikta Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai valstybiniame audite „Valstybinė maisto ir veterinarinė kontrolė“ (2023 m.).

2.3. Rekomendacijų įgyvendinimui aktualūs Seimui pateikti įstatymų projektai

Audito ataskaitos pavadinimas, metai	Rekomendacijų įgyvendinimui aktualūs Seimui pateikti įstatymų projektai
Lietuvos miškų išteklių apsauga (2022 m.)	 Miškų įstatymo Nr. I-671 pakeitimo įstatymo projektas (nauja redakcija), 2024-06-14 Nr. XIVP-3933 Numatoma, kad pagal Vyriausybės tvirtinamus normatyvus ir nustatytą tvarką, miškų priskyrimo miškų grupėms planus rengtų ir tvirtintų Valstybinė miškų tarnyba. Miškų grupių nustatymo procedūrai nebūtų taikomi teritorijų planavimo dokumentų rengimo reikalavimai. Taip bus užtikrintas operatyvesnis miškų grupių suteikimas miškų plotams, registruotiems Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre.